

Eurokrisen – lärdomar från EMU- utredningen

Europaforum, Hässleholm

18 april, 2012

Frågor

1. Hur bra var EMU-utredningens analys?
2. Hur väl kan samhällsvetenskaper och utredningsväsende analysera olika handlingsalternativ?

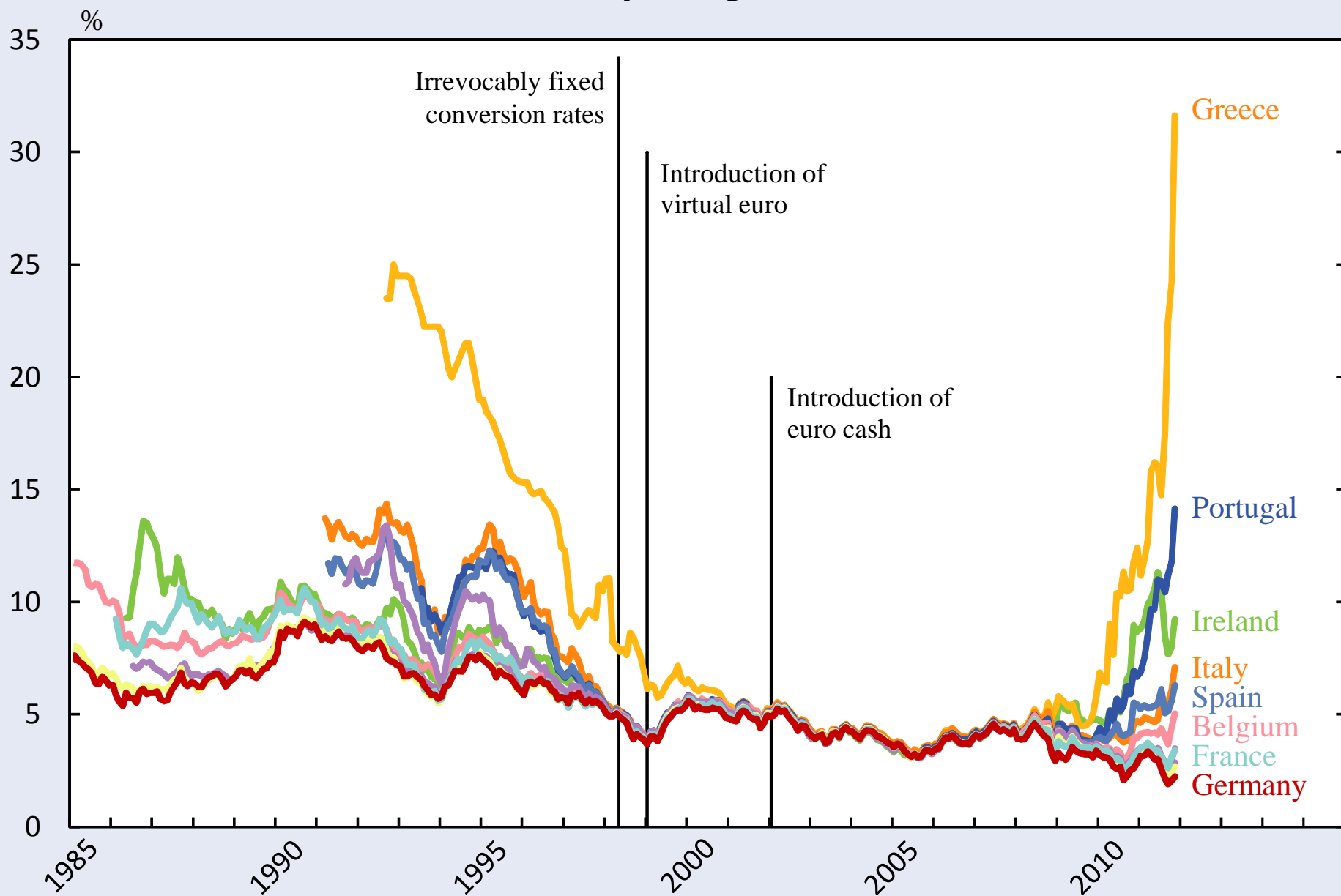
EMU-utredningens analys

- Långsiktiga vinster i form av ökad handel och tillväxt
- Stabiliseringspolitiska förluster vid **asymmetriska makroekonomiska störningar**
  - fel penningpolitik och växelkursutveckling
  - hög arbetslöshet
  - omöjligt använda finanspolitiken
- Politisk inflytandevinst av att delta i valutaunionen

Asymmetriska störningar

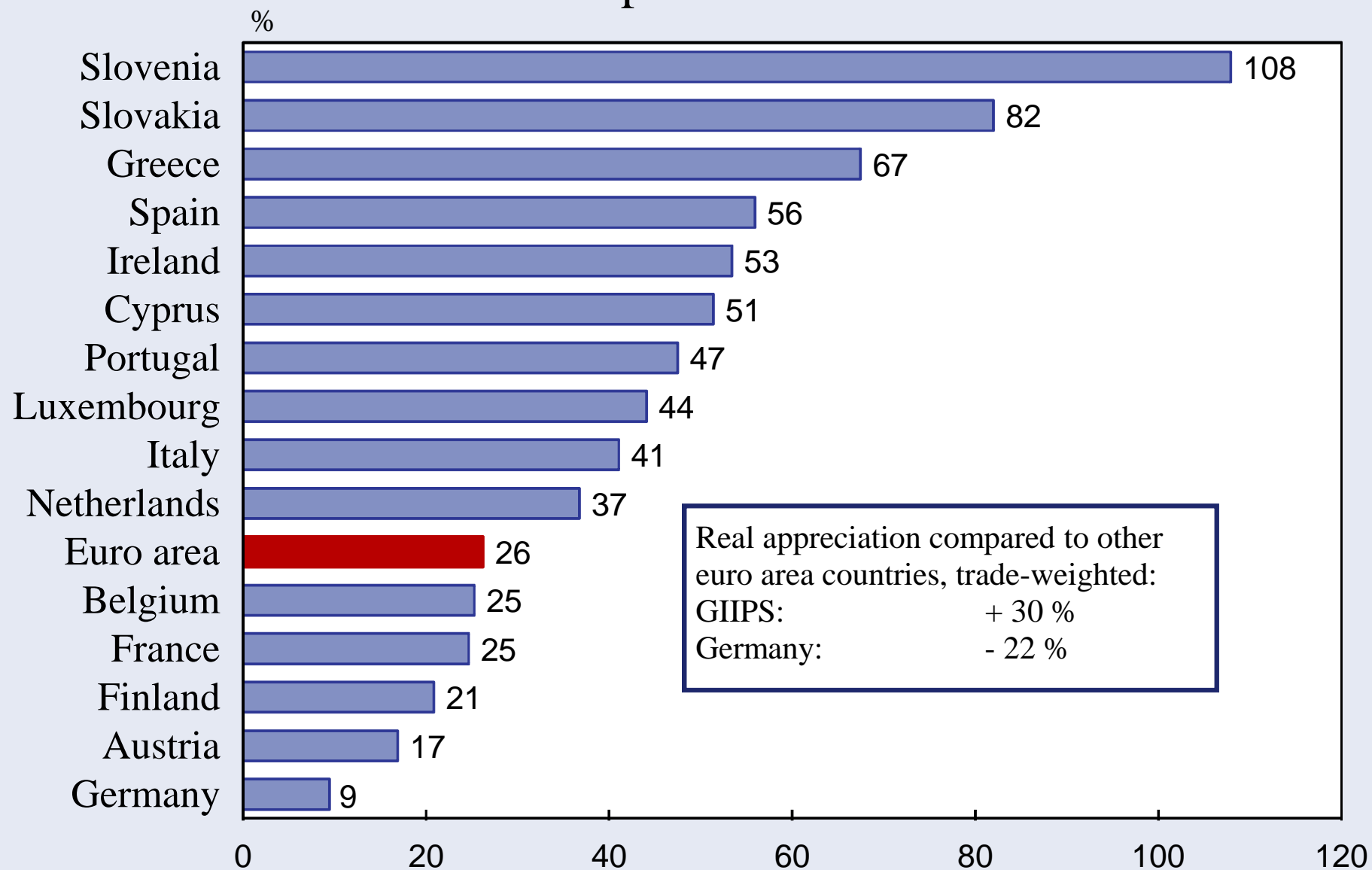
- Sverige har inte drabbats av sådana sedan EMU-starten
- Sådana störningar i euroområdet krisländer
  - räntefall vid EMU-starten
  - överbelåning
  - offentlig sektor: Grekland och Portugal
  - privat sektor: Irland och Spanien

Interest rates, ten-year government bonds

Source: Thomson Reuters Datastream.

Price developments 1995-2008

Note: Price change and exchange rate realignments (before May 1998).

Source: Eurostat, Database, *Economy and Finance, National accounts, GDP and main components - Price indices*; Ifo Institute calculations.

EMU-utredningen

Rätt

- Asymmetriska störningar
- Låg inflation i Sverige
- Låga räntor i Sverige

Fel

- Bristande respekt för de finanspolitiska reglerna
- Inte inflytandeförlust i frågor som inte gäller euron
- Antalet länder som gick med från start

Möjligheterna att göra goda analyser

- Man kan komma ganska långt med samhällsvetenskaplig, särskilt nationalekonomisk, analys
- Viktigt med oberoende expertbedömningar
- Viktigt med känslighetsanalyser

Men framtidsbedömningar blir alltid fel

- Underskattning av handelseffekter (men inte av tillväxteffekter)
- Respekten för de finanspolitiska reglerna
- Antalet medlemsländer
- Risken för allmän finanskris
- Samspelet mellan finans- och statsskuldkriser
- Statsskuldkriser smittar

Fördelar stå utanför just nu

- Inga bidrag till räddningsfonden
- Vi behöver inte dela eventuella förluster som ECB gör
- Optionsvärde att se hur det framtida eurosamarbetet kommer att se ut
  - regelsystemet
  - för starka drivkrafter för oansvarigt beteende till följd av räddningsinsatserna